

ПЕРСПЕКТЫВЫ РАЗВІЦЦА МОЎНАЙ КАМУНІКАЦЫІ Ў БЕЛАРУСКАЙ МЕДЫЦЫНЕ

Вангул Г. А.

Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт
г. Гродна, Рэспубліка Беларусь
Навуковы кіраўнік – канд. філал. навук, дац. Брусевіч А. А.

У сучасным свеце, у тым ліку ў Рэспубліцы Беларусь, медыцына адыгрывае вельмі важную ролю ў жыцці чалавека. Ахова здароўя з'яўляецца неад'емным кампанентам сферы паслуг беларускай эканомікі. Відавочна, існаванне і функцыянаванне медыцыны немагчымы без штодзённай моўнай камунікацыі, якая адбываецца як паміж супрацоўнікамі дадзенай сферы дзейнасці, так і паміж медыкамі і пацыентамі. Менавіта таму пытанне развіцця медыцынскай камунікацыі набывае ўсё большую актуальнасць. Асаблівай увагі заслугоўваюць зносіны паміж беларускімі і замежнымі медыцынскімі работнікамі, галоўнай праблемай якіх можна лічыць моўны бар'ер, які патрабуе пераадолення.

«Няма патрэбы тлумачыць, у якім цяжкім становішчы знаходзіцца ўрач, да якога не маюць даверу; яшчэ цяжэйшым з'яўляецца становішча хворага, які вымушаны лячыцца ў доктара, да якога няма даверу» [1], – заўважае Р. А. Захар'ін, заснавальнік маскоўскай клінічнай школы. Дадзеныя словы рускага вучонага сведчаць аб тым, што кампетэнтнасць сучаснага ўрача залежыць не толькі ад наяўнасці пэўных ведаў у галіне медыцыны, але і ад асабістых якасцей, да якіх можна аднесці шчырасць, ветлівасць, добразычлівасць, чуласць, камунікабельнасць. Апошняя напрамую звязана з камунікацыяй, характарызуе здольнасць урача да зносін, усталявання сувязей і кантактаў з пацыентамі, да перадачы аб'ектыўнай інфармацыі аб стане іх здароўя. Такім чынам, можна лічыць, што ўдалая камунікацыя падчас лячэння або дыягностыкі стварае ўмовы для фарміравання даверу з боку пацыента, дае магчымасць вызначыць найбольш аптымальны метады лячэння. Таксама варта ўлічваць, што для ажыццяўлення паспяховага лячэбна-дыягнастычнага працэсу магчымасць вольных зносін павінен мець не толькі медык, але і пацыент.

Нягледзячы на адносную дасканаласць лексікі і сваё значэнне ў галіне медыцыны, сучасная камунікацыя паміж урачом і пацыентам усё яшчэ мае шэраг праблем. Адной з іх з'яўляецца яе абмежаванасць, якая абумоўлена празмерна цеснай сувяззю камунікацыі з нормамі медыцынскай этыкі і дэанталогіі, устаноўленымі Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь. Справа ў тым, што ў большасці выпадкаў вучэбная праграма дысцыпліны «Прафесійная камунікацыя ў медыцыне» грунтуецца на асноўных прынцыпах медыцынскай этыкі і дэанталогіі, што значна змяншае ўзаемны поспех зносін для ўрача і пацыента, а тым самым – і поспех лячэбнага або дыягнастычнага працэсу. Каб вырашыць дадзеную праблему, неабходна пашырыць курс

згаданай вучэбнай дысцыпліны шляхам уключэння пытанняў тэорыі агульнай камунікацыі, псіхалогіі, педагогікі, сацыяльнага менеджменту і канфлікталогіі. У будучыні гэта дазволіць мінімізаваць выпадкі няўдалай камунікацыі падчас лячэбна-дыягнастычных працэсаў, унесці значны ўклад у развіццё айчыннай медыцыны. Варта адзначыць, што ў Беларусі такая работа па ўдасканаленні камунікацыі будучых медыкаў на ўзроўні атрымання адукацыі праводзіцца. Прыкладам з'яўляецца ўвядзенне ў 2023 годзеў праграму вышэйшай медыцынскай адукацыі дадатковай дысцыпліны «Асобасна-прафесійнае развіццё спецыяліста», змест якой ўключае асновы псіхалогіі і педагогікі.

Каб павысіць эфектыўнасць зносін паміж урачамі і пацыентамі, якія частую маюць іншы адукацыйны ўзровень, таксама варта ўключыць у праграму вышэйшай медыцынскай адукацыі тэмы, звязаныя з аналізам асаблівасцей агульнай кампетэнцыі і моўнай культуры пацыентаў у залежнасці ад іх сацыяльнага становішча, прыналежнасці да той ці іншай сацыяльнай групы, адукацыі, псіхічнага здароўя і індывідуальных здольнасцей, а таксама тэмы, звязаныя з асаблівасцямі моўнай камунікацыі падчас аказання паліятыўнай медыцынскай дапамогі. Праз пэўны час дадзены метады дапаможа прадухіліць пераважную большасць няўдач медыцынскай моўнай камунікацыі, павысіць агульны ўзровень здароўя насельніцтва Рэспублікі Беларусь.

Другой актуальнай праблемай моўнай камунікацыі ў сферы медыцыны з'яўляецца моўны бар'ер падчас зносін паміж беларускімі і замежнымі медыцынскімі работнікамі. На дадзены момант асноўнай інтэрнацыянальнай мовай з'яўляецца англійская, таму ў большасці выпадкаў камунікацыя паміж медыкамі з розных краін вядзецца менавіта на ёй. Як паказвае практыка, сёння далёка не ўсе ўрачы валодаюць англійскай мовай на ўзроўні, неабходным для паспяховай моўнай камунікацыі з замежнымі калегамі. Гэта значна запавольвае развіццё беларускай і сусветнай медыцынскай навукі, бо перашкаджае абмену прафесійным і навуковым досведам паміж урачамі з розных краін. Вырашэнне дадзенай праблемы патрабуе значнай карэкціроўкі праграмы вучэбнай дысцыпліны «Англійская мова» для студэнтаў устаноў вышэйшай медыцынскай адукацыі, а менавіта ўключэння ў дадзеную праграму дадатковых тэм, звязаных з асаблівасцямі і цяжкасцямі міжнародных зносін на англійскай мове, накіраваных на практычнае прымяненне навыкаў моўнай камунікацыі. Дададзены метады дазволіць мінімізаваць моўны бар'ер з боку беларускіх медыкаў, зробіць даступным для айчыннай медыцыны вопыт і навуковыя дасягненні іх замежных калег.

Такім чынам, можна зрабіць вывад, што пэўныя рэформыў сістэме вышэйшай медыцынскай адукацыі дазволіць павысіць агульны ўзровень медыцынскай моўнай камунікацыі, а тым самым і стан здароўя насельніцтва нашай краіны.

Літаратура:

1. Сурмач, М. Ю. Коммуникация в подготовке профессионалов здравоохранения [Электронный ресурс] / М. Ю. Сурмач, Л. В. Рычкова. – Режим доступа: <https://elib.bsu.by/bitstream/123456789/44861/1/p.243-244.pdf>. – Дата доступа: 14.10.2024.